

Lezing: DE FRANSE TIJD IN BRABANT, 1794-1813

Lezing door drs. Simon F. van Wetten uit Gemert op dinsdag 7 maart vanaf 20.00 uur in Gemeenschapshuis Den Donck, Van Schaiklaan 1 te Soerendonck.

In het najaar van 1794 begon voor Brabant de “Franse Tijd”. Wellicht markeert een briefje van de Franse generaal Salme de sprong van de oude naar de nieuwe tijden. Salme leidde de Franse troepen die via de oostelijke helft van Brabant hun weg naar het noorden zochten. Het bedoelde briefje schreef Salme vanuit het kasteeltje van Beek en Donk, dat hij had ingevorderd en vervolgens inrichtte als hoofdkwartier. Dat de Franse generaal juist in dit mooie slotje wenste te resideren, geeft al aan waar de Fransen voor kwamen: het uitdragen van de revolutie. Dan kun je namelijk zonder gewetenswroeging kasteeltjes inpikken van zo’n nietsnut als een edelman. MAAR: in zijn brief excuseerde Salme zich voor de plunderingen waaraan een aantal van zijn soldaten zich had schuldig gemaakt. Dat was absoluut niet “de intentie der Franschen, oorlogende tegen den tyrannen”. Zulke soldaten waren de naam der Fransen niet waardig en zij zouden daarom in het openbaar worden geëxecuteerd. Iedereen werd uitgenodigd naar dit spektakel te komen kijken, met als achterliggende gedachte dat de Brabanders zo met eigen ogen konden zien dat de bedoeling der Fransen een goede was!

Wat er vervolgens tussen 1794 en 1813 allemaal veranderde? Alles!! En ook nog in een – naar de maatstaf van die tijd – razend tempo. Of het nu ging om de tot dan toe onderdrukte positie van de Brabanders of om de eerste pokkeninenting, het verbod op katholieke processies of het optrekken der schuttersgilden, de verplichting tot het kopen van zout in een staatswinkel en

Heemkundekring ‘De Baronie van Cranendonck’

<https://heemkundekringcranendonck.nl>

het vieren van de huwelijksdag; in alles werd de overheid ineens de regelende factor.

Voor genealogen komt daar nog bij dat de informatiehonger van de overheid zóveel gegevens op allerlei papieren en overzichtsstaten deed belanden, dat wij de levensgeschiedenis van onze voorouders in de Franse Tijd met felle kleuren kunnen schilderen.

De Franse Tijd vormde dus in heel veel opzichten een breuk met het verleden. De Brabantse mensen zullen destijds met verbazing alle veranderingen hebben aanschouwd. Als u die verbazing óók wilt voelen, kom dan luisteren en kijken naar wat er deze avond over het voetlicht wordt gebracht.

Simon van Wetten (Amsterdam, 1955) woont al sinds 1974 in Gemert (welbewust teruggekeerd van Amsterdam naar zijn familie-stamplaats), is historicus, afgestudeerd in Nijmegen op de rechtspraak in de Franse Tijd. Hij was parttime schoolleider van een middelbare school in Helmond en verder parttime archiefmedewerker, publicist en filmmaker.

Datum: dinsdag 7 maart 2023
Tijd: 20.00 uur
Locatie: Gemeenschapshuis Den Donck, Van Schaiklaan 1,
Soerendonk
Entree: Gratis voor leden, niet-leden betalen € 2,50